

Notitie

CONCERNSTAF

aan College van B&W

c.c.

van JWG Felix

onderwerp Implementatie Sustainable Development Goals
p (SDG's) / Global Goals

ons kenmerk 1721931
team RGBAMO
steller JWG Felix
doorkiesnummer 0646901935
e-mail j.felix@venlo.nl
datum 18 februari 2021

Context / Aanleiding

In 2015 hebben de 193 lidstaten van de Verenigde Naties unaniem de Sustainable Development Goals (SDG's) vastgesteld. Deze duurzame ontwikkelingsdoelen vormen tot 2030 de wereldwijde duurzaamheidsagenda; een agenda die door Nederland als lidstaat van de VN ook is onderschreven. Om deze doelen te behalen, is inzet op decentraal niveau ook vereist en daarbij wordt nadrukkelijk ook naar gemeenten gekeken. Veel van de SDG's hebben immers ook raakvlak met tal van lokale opgaven, bijvoorbeeld: het terugdringen van ongelijkheid, maatschappelijke integratie, een prettige en veilige leefomgeving, duurzame productie en consumptie, en kwalitatief en participatief bestuur.

Vanuit deze invalshoek is er door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een vertaalslag gemaakt van meer algemene en universele SDG's naar een kader specifiek voor gemeenten – de zogeheten Global Goals. Alle 17 Global Goals bevatten subdoelen die direct of indirect raken aan het dagelijkse werk van Nederlandse gemeenten. Binnen de gemeente Venlo is in het verleden diverse malen gesproken over SDG's en Global Goals, maar er is nooit een besluit genomen over de wijze waarop we deze doelstellingen binnen de organisatie zouden moeten of willen beleggen. Als uitgangspunt van deze notitie heeft nadrukkelijk te gelden dat de gemeente Venlo in potentie veel Global Goals-doelstellingen kan realiseren; het startpunt is dan ook het tonen van de verwevenheid tussen de diverse programmalijnen en de Global Goals. Deze notitie beoogt daarnaast tevens een advies te geven over de wijze waarop Global Goals een plek kunnen krijgen binnen de organisatie.

Raakvlakkenanalyse programmalijnen en Global Goals

Alle zes de inhoudelijke programma's vertonen raakvlakken met de Global Goals, zo blijkt uit onderstaande raakvlakkenanalyse. De VNG heeft een [handreiking](#) gemaakt met suggesties op welke wijze gemeenten invulling kunnen geven aan de Global Goals (via hun taken, rollen en bedrijfsvoering); de programma's en de programmalijnen (kadernota 2021) zijn ten behoeve van deze notitie langs de handreiking gelegd en naar deze beide documenten wordt in onderstaande analyse verwezen. Dit wil echter niet zeggen dat deze opsomming limitatief is, en soms passen de handreiking en ons beleid niet één op één in een hokje, maar de notitie laat wel degelijk zien hoe verweven Venlose ambities zijn met de Global Goals.

Slechts drie Global Goals komen minder nadrukkelijk naar voren, namelijk: gelijke rechten voor mannen en vrouwen en empowerment van vrouwen en meisjes (GG 5), schoon water

Notitie

en sanitaire voorzieningen voor iedereen (GG 6) en beschermen en duurzaam gebruik van de oceanen en zeeën (GG 14). Op zichzelf is dat niet vreemd: de gelijkheid tussen mannen en vrouwen zijn immers randvoorwaardelijk voor ons beleid. Met betrekking tot schoon water en sanitaire voorzieningen geldt dat Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg primair verantwoordelijk zijn voor waterbeheer in het algemeen en schoon water in het bijzonder. De 'flauwe' uitleg bij doelstelling 14 luidt dat Limburg geen oceanen en zeeën kent. Vanzelfsprekend zijn de bescherming en het duurzaam gebruik van de Maas een aandachtspunt.

Gezond en Actief Venlo

- *Programmalijn Gezond en Vitaal - Global Goal 3: 'Gezondheidszorg voor iedereen'*
 - Versterken van de preventieve inzet via onder meer het regionale uitvoeringsprogramma 'gezond en vitaal' (kadernota 2021);
 - Venlose inwoners, jong en oud, in beweging krijgen en zorgen dat zij vitaal oud(er) kunnen worden (kadernota 2021);
 - Bevorderen van gezonde leefstijlen: bereikbare en betaalbare voorzieningen voor sport, recreatie en ontmoeting in alle wijken (handreiking);
 - Combineren van sport en zorg (handreiking).
- *Programmalijn Ontplooiing – Global Goal 4: 'Inclusief, gelijkwaardig en goed onderwijs voor iedereen'*
 - Nieuw programma voor het voorkomen en tegengaan van voortijdig schoolverlaten, met een aanpak voor kwetsbare jongeren (kadernota 2021);
 - Inzetten op sterke verbinding en aansluiting tussen onderwijs en (passende) arbeidsmarkt en onderwijs en jeugdzorg/wmo/participatie (kadernota 2021);
 - Intensiveren en stroomlijnen van regionale en lokale aanpak van laaggeletterdheid en digibetisme (kadernota 2021);
 - Handhaven van de leerplicht, voorkomen van voortijdig schoolverlaten (handreiking);
 - Bijdragen aan jongerenwerk, mede voor een soepele overgang van 18- naar 18+ (handreiking);
 - Zorgen voor een goed aanbod van voor- en vroegschoolse educatie, ook in krimpgebieden (handreiking);
 - In overleg met scholen en ouders maatregelen nemen die segregatie tegengaan en gelijke kansen bevorderen (handreiking);
 - Zorgen voor geletterdheid en rekenvaardigheid (handreiking).
- *Programmalijn Meedoen – Global Goal 1: 'Einde aan armoede'*
 - Vroeg signaleren van schulden en eerder aanbieden van ondersteuning (kadernota 2021);
 - Omvang, aard en oorzaken van (verborgen) armoede en ongelijkheid in gemeente in kaart brengen (handreiking);
 - Integrale aanpak van armoede monitoren vanuit de verschillende maatschappelijke opgaven (handreiking);
 - Geïntegreerde aanpak voor schuldhulpverlening (handreiking).
- *Programmalijn Zelfredzaamheid, waar nodig met ondersteuning – Global Goal 1: 'Einde aan armoede'*
 - Inhoudelijk en financieel sturen op meer ondersteuning van inwoners vanuit de sociale basis (kadernota 2021);

Notitie

- Optimalisering van de toegang tot jeugdhulp, om beter te kunnen sturen op welke hulp wordt ingezet en dit ook goed te kunnen opvolgen (kadernota 2021);
- Professionalisering sociale wijkteams en goede samenwerking met maatschappelijke partners, buurten vrijwilligersorganisaties; onafhankelijke cliëntondersteuning waarborgen (handreiking);
- Diverse typen van ondersteuning voor het vergroten van de zelfredzaamheid van kwetsbare groepen (handreiking);
- Zelfredzaamheid van ouderen en mensen met een beperking ondersteunen; eenzaamheid tegengaan; zorgen voor zinvolle dagbesteding, ook in kleinere kernen (handreiking).

Leefbaar Venlo

- *Programmalijn Dienstverlening – Global Goal 16: ‘Bevorderen van veiligheid, publieke diensten en recht voor iedereen’*
 - Doorontwikkelen van de bereikbaarheid van de organisatie, de opvolging van contacten en verbeteren van de dienstverlening (kadernota 2021);
 - Bewoners meer zeggenschap en eigenaarschap geven over hun eigen woon- en leefomgeving door middel van de samenlevingsagenda’s (kadernota 2021);
 - Kloof tussen overheid en inwoners dichten door inwoners systematisch te betrekken bij besluiten die hen aangaan (handreiking);
 - Dienstverlenende en lerende houding versterken door actief de wijken in te gaan en tevredenheidsonderzoek uit te voeren (handreiking);
 - Beleid en heldere structuren bieden voor participatie bij besluitvorming en uitvoering (handreiking);
 - Aansluiten bij en ruim baan bieden aan (duurzame) initiatieven uit de samenleving (handreiking);
 - Publieke verantwoording afleggen over resultaten en kosten via een transparante begrotingscyclus (handreiking);
 - Digitale toegang tot informatie verbeteren en zorgen dat iedereen mee kan doen in de digitale samenleving (handreiking).
- *Programmalijn Openbare orde en veiligheid – Global Goal 16: ‘Bevorderen van veiligheid, publieke diensten en recht voor iedereen’*
 - Aanpakken van adresgerelateerde problematiek (kadernota 2021);
 - Verbinden van zorg en veiligheid (kadernota 2021);
 - Investeren in een veilige en leefbare omgeving en de aanpak van ondermijnende criminaliteit (kadernota 2021);
 - Zorgdragen voor openbare orde en veiligheid, overlast tegengaan, inzet op preventie (handreiking);
 - Drugshandel en -misbruik afremmen, ook met fysieke maatregelen als afsluiten risicovolle zones; preventie illegale productie (handreiking);
 - Regie op (zorg- en) veiligheidshuizen (handreiking);
 - Verbinding veiligheidstaken met zorgketen en tijdige hulp bieden voor verwarde personen (handreiking).
- *Programmalijn Wonen – Global Goal 11: ‘Maak steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam’*
 - Uitwerken van regionaal woonbeleid in een lokale woonvisie, met daarin aandacht voor de verschillende doelgroepen op de woningmarkt (kadernota 2021);
 - Projectmatige aanpak overlast kamerverhuurpanden (kadernota 2021);

Notitie

- Gevarieerd en gespreid aanbod van passende en betaalbare woonruimte voor alle doel- en inkomensgroepen (handreiking);
 - Behoud en nieuwbouw van voldoende, sociale (huur) woningen in alle wijken, ook in de binnenstad (handreiking);
 - Inclusiviteit centraal stellen in woonvisie- en plannen (handreiking);
 - Optreden tegen 'huisjesmelken' (handreiking).
- *Programmalijn Omgeving – Global Goal 11: 'Maak steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam'*
 - Op orde brengen en houden van de basis van het beheer van de openbare ruimte (kadernota 2021);
 - Opstellen van de integrale visie en integraal beheer op de openbare ruimte (kadernota 2021);
 - Inventariseren van mogelijkheden om kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte of aanpak van ervaren knelpunten te combineren met de aanpak van andere thema's zoals bijvoorbeeld klimaatadaptatie (kadernota 2021);
 - Bevorderen van gezonde leefstijlen via het omgevingsbeleid: bereikbare en betaalbare voorzieningen voor sport, recreatie en ontmoeting in alle wijken, netwerk van wandel- en fietspaden, aantrekkelijke, groene en veilige inrichting van de openbare ruimte, terugdringen van milieuvervuiling, lawaai en hinder (handreiking);
 - Zorgen voor veilige, voldoende verlichte straten en openbare ruimtes (handreiking);
 - Bij nieuwbouw rekening houden met kwaliteit van de openbare ruimte, klimaatbestendigheid, goede aansluiting op OV, bereikbaarheid van dagelijkse voorzieningen (handreiking);
 - Toegang voor iedereen voorzien tot veilige, inclusieve en toegankelijke, groene en openbare ruimtes, in het bijzonder voor vrouwen en kinderen, ouderen en personen met een handicap (handreiking).
 - *Programmalijn Bereikbaarheid – Global Goal 9: 'Infrastructuur voor duurzame industrie'*
 - Aanleggen en onderhouden van veilige, duurzame en toegankelijke publieke gebouwen en infrastructuur (handreiking);
 - Duurzame mobiliteit stimuleren, laadinfrastructuur voor elektrisch (vracht)vervoer en laadinfra meenemen bij nieuwbouw (handreiking);
 - (Digitale) bereikbaarheid vergroten, ook in het buitengebied (handreiking).

Grenzeloos Venlo¹

Regionale Samenwerking Noord-Limburg

- Global Goal 2: 'Einde aan honger, zorgen voor voedsel zekerheid, en duurzame landbouw' – Future-farming;
- Global Goal 3: 'Gezondheidszorg voor iedereen' – Gezondheid als leidend thema;
- Global Goal 4: 'Inclusief, gelijkwaardig en goed onderwijs voor iedereen' – Het behouden en aantrekken van talent voor de regio;
- Global Goal 7: 'Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen' – Gezond leefklimaat: Energie en klimaat;

¹ Dit programma heeft geen inhoudelijke programmalijnen. Genoemde Global Goals lenen zich voor koppeling aan programma's uit de regionale strategische visie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma.

Notitie

- Global Goal 8: 'Inclusieve economische groei, werkgelegenheid, en fatsoenlijk werk voor iedereen' – Gezond ondernemen: ondernemen en innoveren;
- Global Goal 9: 'Infrastructuur voor duurzame industrie' – Gezond verbinden: mobiliteit en logistiek;
- Global Goal 11: 'Maak steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam' – Gezonde leefomgeving: landelijk gebied;
- Global Goal 12: 'Duurzame productie en consumptie' – Gezond ondernemen: ondernemen en innoveren;
- Global Goal 13: 'Aanpak klimaatverandering' – Gezond leefklimaat: energie en klimaat;
- Global Goal 15: 'Beschermen en duurzaam gebruik van ecosystemen, bossen en biodiversiteit' – Gezonde leefomgeving: landelijk gebied;
- Global Goal 16: 'Bevorderen van veiligheid, publieke diensten en recht voor iedereen' – Een veilige en leefbare omgeving en de aanpak van criminaliteit.

Public Affairs & Duitslandagenda

- Alle Global Goals worden zoveel mogelijk grensoverschrijdend ingevuld, samen met onze Nederlandse, maar ook met de Duitse buurgemeenten en de steden in de Euregio;
- Voor Public Affairs geldt dat een bijdrage wordt geleverd aan alle voor de gemeente Venlo relevante Global Goals door de Venlose bijdrage op andere plaatsen in te brengen en te bezien hoe door het beschikbaar stellen van kennis en netwerken de inhoudelijke programma's kunnen profiteren door verbreding van de kennis, maar ook door het verwerven van externe financiering van de beleids- en uitvoeringsopgaven.

Welvarend Venlo

- *Programmalijn Kennisinfrastructuur & arbeidsmarkt – Global Goal 4: 'Inclusief, gelijkwaardig en goed onderwijs voor iedereen'*
 - Versterken van het onderwijsaanbod inclusief de relatie met de Brightlands Campus, een goed functionerende arbeidsmarkt en het faciliteren van de samenwerking ondernemers-onderwijs-overheid (kadernota 2021);
 - Versterken van het aanbod middelbaar en hoger beroepsonderwijs, waarbij aansluiting wordt gezocht bij de economische speerpuntsectoren en arbeidsmarktbehoeften van inwoners en bedrijven in de stad (kadernota 2021);
 - Met partners uitwerken van een strategisch arbeidsmarktbeleid in een adaptieve arbeidsmarktagenda (kadernota 2021);
 - Versterken van Venlo als studentenstad (kadernota 2021);
 - Stimuleren van een goede aansluiting tussen het aanbod van (beroeps)onderwijs en de lokale/regionale arbeidsmarkt en regionaal afstemmen van het onderwijsaanbod (handreiking);
 - Ruime ontwikkelingsmogelijkheden bieden aan alle eigen werknemers in de gemeente (handreiking);
 - Doorstromen van leerlingen vergemakkelijken door voldoende aanbod van brede scholengemeenschappen en goede samenwerking tussen scholen (handreiking);
 - Ondersteunen van proeftuinen voor innovatief onderwijs (handreiking).
- *Programmalijn Economie – Global Goal 8: 'Inclusieve economische groei, werkgelegenheid, en fatsoenlijk werk voor iedereen'*
 - Versterken van de speerpuntsectoren agrofood, logistiek, maakindustrie en vrijetijdseconomie (kadernota 2021);

Notitie

- Streven naar een verbreding en verdieping van de ruimtelijk-economische samenhang, wat leidt tot een sterker lokaal ecosysteem (kadernota 2021);
- Op basis van gezamenlijke analyse van kansen en knelpunten regionaal samenwerken aan voorwaarden voor duurzame economische ontwikkeling, bijvoorbeeld via lokale en regionale (innovatie)clusters (handreiking);
- Actieve dialoog met ondernemers(verenigingen) (handreiking);
- MKB ondersteunen in digitaliseringsslag en innovatie en met vinden van goed personeel (handreiking);
- Start-ups ondersteunen, ook met betaalbare werkplekken (handreiking);
- Via een 'human capital agenda' vraag en aanbod op de arbeidsmarkt op elkaar laten aansluiten: actief verbindingen leggen tussen bedrijven en onderwijs, onder meer via keuze, planning en inrichting van schoollocaties en campussen (handreiking);
- *Programmalijn Mobiliteit – Global Goal 9: 'Infrastructuur (voor duurzame industrie)'*
 - Verbeteren van slimme mobiliteit, ruimtelijk-economische bereikbaarheid en duurzaamheid (kadernota 2021);
 - Ontwikkelen van betrouwbare, duurzame en veerkrachtige infrastructuur ter ondersteuning van de economische ontwikkeling en het menselijk welzijn, met betaalbare en billijke toegang voor iedereen (handreiking);
 - Duurzame mobiliteit stimuleren, laadinfrastructuur voor elektrisch (vracht)vervoer en laadinfra meenemen bij nieuwbouw (handreiking);
 - Knelpunten in mobiliteit oplossen door afspraken over minder, schoner en slimmer (buiten de spits) reizen (handreiking).

Centrumstad Venlo

- *Programmalijn De basis sterk houden – Global Goal 11: 'Maak steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam'*
 - Zorgen voor een goede en gezonde woon-, leef- en verblijfskwaliteit in het stedelijk centrum: meer groen, ruimte voor water en koele plekken (kadernota 2021);
 - Aandacht voor de verbinding tussen de verschillende deelgebieden van het stedelijk centrum en bereikbaarheid van regionale voorzieningen buiten het centrum (kadernota 2021);
 - Met inwoners samenwerken, bijvoorbeeld door vroegtijdige en betekenisvolle participatie, aan vergroening en onttogeling, zorgen voor speelgroen, stadsnatuur en parken met goede spreiding over wijken (handreiking);
 - Goede toegankelijkheid van bijvoorbeeld openbare ruimtes, trottoirs, gebouwen, recreatieplekken, parken en cultureel erfgoed (handreiking).
- *Programmalijn Verbreden en robuust maken – Global Goal 11: 'Maak steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam'*
 - Volop ruimte geven aan de gevoelde urgentie om op resterende locaties met een passend en actueel programma de stedelijke woonfunctie te versterken (kadernota 2021);
 - Aandacht voor intensieve huisvesting van arbeidsmigranten op vaak kwetsbare plekken in het stedelijk centrum (kadernota 2021);
 - Gevarieerd en gespreid aanbod van passend een betaalbare woonruimte voor alle doel- en inkomensgroepen (handreiking);
 - Inclusiviteit centraal stellen in woonvisie- en plannen (handreiking).

Notitie

- *Programmalijn Verdiepen en onderscheiden – Global Goal 11: ‘Maak steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam’ / Global Goal 8 – ‘Inclusieve economische groei, werkgelegenheid, en fatsoenlijk werk voor iedereen’*
 - Vergroenen van binnenplaatsen, saneren van latere aanbouwen en bevorderen van de woon- en leefkwaliteit (kadernota 2021);
 - Beschermen en versterken van stedelijk erfgoed (kadernota 2021);
 - Bescherming van materieel en immaterieel erfgoed via lokaal cultuur- en erfgoedbeleid (handreiking);
 - Duurzaam toerisme en recreatie in de regio stimuleren, via onder meer aantrekkelijk netwerk van wandel- en fietspaden, gekoppeld aan horeca, musea en winkels (handreiking);
 - Zorgen voor een aantrekkelijk ondernemings- en vestigingsklimaat, met groen, gevarieerde woningen en cultureel aanbod; zorgen voor (digitale) verbindingen en aansluiting van werklocaties op OV (handreiking).

Circulaire en duurzame hoofdstad

- *Programmalijn Energietransitie – Global Goal 7: ‘Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen’*
 - Creëren van draagvlak met betrekking tot de energietransitie (kadernota 2021);
 - Maken van een breed gedragen lokaal beleid over met name grootschalige opwek van duurzame energie (kadernota 2021);
 - Starten met de pilot Aardgasvrije Wijk en verbinden van de thema's energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit (kadernota 2021);
 - Stimuleren en financieel ondersteunen van initiatieven van inwoners en bedrijven (kadernota 2021);
 - Actieve regie nemen op de energetische verduurzaming van de bebouwde omgeving en zowel het bestaande woningenbestand als (klimaatneutrale en -positieve) nieuwbouw, m.b.v. onafhankelijke advisering, leningen, subsidieregelingen (handreiking);
 - Ambitieuze inzet op energiebesparing, ook ten behoeve van kostenverlaging inwoners (handreiking);
 - Energietransitie verbinden met het levensloopbestendig en comfortabel maken van woningen, circulair bouwen en wijkvernieuwing zoals in Wijk van de Toekomst (handreiking);
 - Participatief in kaart brengen van het (ruimtelijke) potentieel voor opwekking, opslag en transport van hernieuwbare energie in aansluiting met andere gebiedsopgaven (handreiking);
 - Heldere regels stellen voor participatie van de omgeving in ontwerp en gebruik van grootschalige opwek, lusten en lasten eerlijk verdelen (handreiking);
 - Stimuleren van energievoorzienings- en bewonersinitiatief (handreiking);
 - Opstellen en uitvoeren van transitievisie warmte, duurzame warmtebronnen op wijkbasis introduceren, gebruik van restwarmte en groengas via warmtenetten (handreiking);
 - Duurzaam ontwerp en beheer van gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed (handreiking);
 - Maximale benutting van daken, ook in het buitengebied, en strategische inzet op versterking netcapaciteit (handreiking);
 - Inzetten en leren van pilots en voorbeeldprojecten (handreiking).

Notitie

- *Programmaliijn Klimaatadaptatie – Global Goal 13: ‘Aanpak klimaatverandering’*
 - Voorkomen en beperken van de effecten van klimaatverandering (kadernota 2021);
 - Aanvaardbaar, beheersbaar en draagbaar maken van de risico’s van weersextremen (kadernota 2021);
 - Leggen van verbanden tussen klimaatadaptatie, hoogwaterveiligheid, ruimtelijke opgaven vanuit de energietransitie, verbeteren van landschappelijke waarden en kansen voor de recreatieve sector (kadernota 2021);
 - Stresstest doen voor wateroverlast, droogte en hitte (handreiking);
 - Beleid en routekaart om gemeente klimaatneutraal en klimaatbestendig te maken (handreiking);
 - Waterrobuuste ruimtelijke inrichting: natuurlijke systemen en gebiedsgerichte maatregelen voor waterberging en afvoer koppelen aan andere opgaven en ruimtelijke kwaliteit (handreiking);
 - Bewustwording creëren bij bewoners en bedrijven en samen hittestress voorkomen met aantrekkelijk groen zoals parkjes, stads- en geveltuinen, groene daken, tiny forests (handreiking);
 - Met maatschappelijke partners invulling geven aan afspraken Klimaatakkoord (handreiking).

- *Programmaliijn Circulariteit – Global Goal 12: ‘Duurzame productie en consumptie’*
 - Beter tegemoetkomen aan het verzoek van inwoners en ondernemers om kaders te stellen, te informeren, kennis te delen, te faciliteren en te investeren op het gebied van circulariteit (kadernota 2021);
 - Tijdelijk financiële drempels voor investeringen verlagen (kadernota 2021);
 - Aanbrengen van meer focus om de impact van activiteiten en investeringen op het gebied van circulariteit te vergroten (kadernota 2021);
 - De gemeentelijke bedrijfsvoering verduurzamen; bij aanleg en onderhoud van vastgoed, gronden en wegen gebruik maken van circulaire, gifvrije materialen en verspilling tegengaan (handreiking);
 - Duurzame inkoop versterken door reguliere bijscholing inkopers en goede samenwerking tussen afdelingen (handreiking);
 - Stimuleren van innovatieve en duurzame business modellen en werkklocaties; investeren in kennisnetwerken en samen met stakeholders lokale/regionale circulaire economie strategie uitwerken voor het sluiten van grondstoffenkringlopen op gebiedsniveau (handreiking);
 - Terugdringen en hergebruiken van afval in de gemeente via actieve bewustwordingscampagnes en inzamelvoorzieningen, die aansluiten bij behoeften van bewoners; zwerfvuil tegengaan (handreiking);
 - Actieve milieueducatie en bewustwordingscampagnes rond lokale en mondiale duurzaamheidsvraagstukken via publieksvoorlichting, duurzame dagen, duurzaamheidsloket, online platforms (handreiking);
 - Via aanbesteding marktpartijen maximaal uitdagen tot verduurzaming en duurzaamheidsrapportage, keurmerken gebruiken (handreiking).

Bovengenoemde raakvlakkenanalyse heeft doelbewust een prominente plek in deze notitie gekregen. Voor de leesbaarheid van deze notitie misschien niet ideaal, maar hiermee wordt direct inzichtelijk in welke mate Venlo beleid in lijn met de Global Goals *heeft ontwikkeld* dan wel *kan ontwikkelen*. De overlap tussen de programmalijnen en de Global Goals is evident; de *kansen* van een Global Goals-gemeente worden evenzo.

Notitie

Programmaoverstijgend karakter Global Goals

In het verlengde van bovengenoemde raakvlakkenanalyse is ook per Global Goal in kaart gebracht waar de verbinding tussen de verschillende programmalijnen gelegd kan worden.

1. *Einde aan armoede*
 - Gezond en Actief (Meedoen, Zelfredzaamheid);
 - Leefbaar (Wonen);
 - Welvarend (Kennisinstructuur en arbeidsmarkt, Economie).
2. *Einde aan honger, zorgen voor voedselzekerheid en duurzame landbouw*
 - Gezond en Actief (Gezond en Vitaal, Ontplooiing, Meedoen, Zelfredzaamheid);
 - Leefbaar (Omgeving);
 - Grenzeloos (Regionale samenwerking);
 - Welvarend (Kennisinstructuur en arbeidsmarkt, Economie);
 - Circulair en duurzaam (Energietransitie).
3. *Gezondheidszorg voor iedereen*
 - Gezond en Actief (Gezond en Vitaal, Zelfredzaamheid);
 - Grenzeloos (Regionale samenwerking).
4. *Inclusief, gelijkwaardig en goed onderwijs voor iedereen*
 - Gezond en Actief (Ontplooiing);
 - Grenzeloos (Regionale samenwerking);
 - Welvarend (Kennisinstructuur en arbeidsmarkt).
5. *Gelijke rechten voor mannen en vrouwen en empowerment van vrouwen en meisjes*
 - Randvoorwaardelijk aan al het beleid; komt niet direct terug in de programma's.
6. *Schoon water en sanitaire voorzieningen voor iedereen*
 - Gezond en Actief (Gezond en Vitaal, Meedoen);
 - Leefbaar (Wonen, Omgeving);
 - Circulair en duurzaam (Klimaatadaptatie, Circulair).
7. *Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen*
 - Gezond en Actief (Meedoen);
 - Leefbaar (Wonen);
 - Grenzeloos (Regionale samenwerking);
 - Circulair en Duurzaam (Energietransitie, Circulair).
8. *Inclusieve economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen*
 - Gezond en Actief (Meedoen, Ontplooiing);
 - Grenzeloos (Regionale samenwerking, Public Affairs en Duitslandagenda);
 - Welvarend (Kennisinstructuur en arbeidsmarkt, Economie).
9. *Infrastructuur voor duurzame industrie*
 - Leefbaar (Omgeving, Bereikbaarheid);
 - Grenzeloos (Regionale samenwerking, Public Affairs en Duitslandagenda);
 - Welvarend (Economie, Mobiliteit);
 - Circulair en Duurzaam (Energietransitie, Circulair).

Notitie

10. Verminderen van ongelijkheid binnen en tussen landen

- Grenzeloos (Public Affairs en Duitslandagenda);
- Welvarend (Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt).

11. Maak steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam

- Leefbaar (Openbare orde en veiligheid, Wonen, Omgeving, Bereikbaarheid);
- Grenzeloos (Regionale samenwerking);
- Welvarend (Mobiliteit);
- Centrumstad (Basis sterk, Verbreden en robuust maken, Verdiepen en onderscheiden);
- Circulair en Duurzaam (Energietransitie, Klimaatadaptatie, Circulair).

12. Duurzame consumptie en productie

- Gezond en Actief (Gezond en Vitaal);
- Leefbaar (Wonen, Omgeving);
- Grenzeloos (Regionale samenwerking);
- Welvarend (Economie);
- Circulair en Duurzaam (Energietransitie, Circulair).

13. Aanpak van klimaatverandering

- Gezond en Actief (Gezond en Vitaal);
- Leefbaar (Wonen, Omgeving, Bereikbaarheid);
- Grenzeloos (Regionale samenwerking);
- Circulair en Duurzaam (Energietransitie, Klimaatadaptatie, Circulair).

14. Beschermen en duurzaam gebruik van de oceanen en zeeën

- Leefbaar (Omgeving);
- Circulair en Duurzaam (Energietransitie, Klimaatadaptatie, Circulair).

15. Beschermen en duurzaam gebruik van ecosystemen, bossen en biodiversiteit

- Gezond en Actief (Gezond en Vitaal);
- Leefbaar (Omgeving);
- Grenzeloos (Regionale samenwerking);
- Circulair en Duurzaam (Energietransitie, Klimaatadaptatie, Circulair).

16. Bevorderen van veiligheid publieke diensten en recht voor iedereen

- Gezond en Actief (Zelfredzaamheid);
- Leefbaar (Dienstverlening, Openbare orde en veiligheid, Bereikbaarheid);
- Grenzeloos (Regionale samenwerking, Public Affairs en Duitslandagenda).

17. Versterken van mondiaal partnerschap en coherent beleid voor duurzame ontwikkeling

- Leefbaar (Dienstverlening, Wonen, Omgeving, Bereikbaarheid);
- Grenzeloos (Public Affairs en Duitslandagenda);
- Welvarend (Economie);
- Circulair en Duurzaam (Energietransitie, Klimaatadaptatie, Circulair).

Notitie

Meerwaarde Global Goals voor de gemeente Venlo

Global Goals vormen een interessant kader van waaruit verbindingen gelegd kunnen worden tussen lokale en globale thema's. De Global Goals vormen als zodanig een internationaal erkend raamwerk met een positieve blik op de toekomst. Door de Global Goals te omarmen, kan de gemeente Venlo zichzelf blijven uitdagen om duurzaam beleid te ontwikkelen. Zoals uit de raakvlakkenanalyse is gebleken, zijn de Venlose programmalijnen verweven met tal van Global Goals-doelstellingen. Global Goals zijn een helder, bruikbaar en integraal kader om als leidraad te gebruiken bij het ontwikkelen en toetsen van beleid: Global Goals zetten als zodanig een (duurzame) stip op de horizon. Dat wil echter niet zeggen dat het roer radicaal om moet: met de bestaande programmalijnen moet Venlo in staat kunnen zijn om de Global Goals te realiseren. In die zin maken de Global Goals inzichtelijk waar er blinde vlekken vallen en hoe Venlo presteert ten opzichte van andere overheden in binnen- en buitenland. Inhoudelijk kunnen de Global Goals hierom een meerwaarde hebben voor de gemeente Venlo, maar ook procesmatig zijn er mogelijke voordelen verbonden aan het zijn van een Global Goals-gemeente: door de Global Goals te omarmen, treedt Venlo toe tot een netwerk van overheden in binnen- en buitenland en kan Venlo een verbindende rol vervullen in de samenwerking met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Niet geheel onbelangrijk worden Global Goals in toenemende mate belangrijker bij de toekenning van derde geldstromen.

Deelname Gemeenten4GlobalGoals

Het is aan gemeenten zelf om te bepalen of zij een Global Goals Gemeente willen worden. Doorgaans wordt hiertoe besloten middels een college- en/of raadsbesluit. Het voeren van het predicaat 'Global Goals Gemeente' impliceert dat de betreffende gemeente onderstaande visie en leidende principes van de Gemeenten4GlobalGoals-campagne onderschrijft:

Visie Gemeenten4GlobalGoals

- 1. In ongekende internationale saamhorigheid zijn de 17 Global Goals (ook Sustainable Development Goals of SDG's) in 2015 door alle lidstaten van de Verenigde Naties waaronder Nederland aangenomen.*
- 2. De Global Goals vormen voor de periode tot 2030 dé wereldwijde duurzaamheidsagenda, waar economische, ecologische en sociale waarden in balans zijn, met als rode draad: laat niemand achter, of in de VN-termen "Leave no one behind". Ze vormen een integrale agenda, met lokale, nationale en internationale dimensies. Ze bieden een toekomstperspectief dat (lokale) overheden, inwoners en private organisatie verbindt.*
- 3. Wij beseffen dat onze verantwoordelijkheid voor 'lokaal' en voor 'nu', niet los te zien is van verantwoordelijkheid voor 'ver weg' en 'later'. Wij zijn onderdeel van de wereldgemeenschap. Bij lokaal beleid en lokale actie wordt daarom rekening gehouden met de rechten en belangen van mensen elders in de wereld en van toekomstige generaties, en met de draagkracht van de planeet.*
- 4. Wij beseffen dat om de doelen ook echt te behalen, ieders bijdrage nodig is, ook die van gemeenten, zoals bij het terugdringen van ongelijkheid, maatschappelijke integratie, een prettige en veilige leefomgeving, duurzame productie en consumptie, en kwalitatief en participatief bestuur. Maar gemeenten kunnen het niet alléén. Daarom werken wij samen: met inwoners, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, bedrijfsleven, andere overheidslagen, enzovoorts.*
- 5. De Global Goals zijn van, voor en door ons allemaal. Niemand mag achterblijven. Samen op weg naar een duurzame toekomst!*

Notitie

Leidende principes Gemeenten4GlobalGoals: "Als gemeente:

- *Onderschrijven wij de bovenstaande visie, en dat blijkt uit ons handelen.*
- *Verankeren we de Global Goals binnen ons beleid en onze organisatie. Bijvoorbeeld door ze te vertalen in visiedocumenten, beleidsstukken, meerjarenplanningen en ze te borgen in de interne processen en bedrijfsvoering.*
- *Communiceren wij over onze inzet voor de Global Goals, bijvoorbeeld via ons jaarverslag, op de gemeentelijke website, of door een bord aan toegangswegen.*
- *Geven wij zo aanleiding voor inwoners, lokale onderwijsinstellingen, maatschappelijk middenveld en lokaal bedrijfsleven om de Global Goals agenda ook te omarmen, en staan wij open voor samenwerking.*
- *Delen wij met de Gemeenten4GlobalGoals campagne wat we doen op gebied van de Global Goals, om elkaar te inspireren en verder op weg te helpen.*
- *Onderschrijven wij middels het bovenstaande eveneens het Charter van SDG Nederland, met wiens visie het bovenstaande overeenstemt. De VNG is medeondertekenaar van het SDG Charter namens de Gemeenten4GlobalGoals. Een Global Goals gemeente hoeft niet ook nog individueel het Charter te ondertekenen."*

Behalve het onderschrijven van bovenstaande visie en leidende principes zijn er geen minimumvereisten waar Global Goals Gemeenten dwingend aan moeten voldoen. Uitgangspunt van de Global Goals-campagne is dat gemeenten de ruimte behouden om eigen initiatieven te ontplooiën en om eigen keuzes te maken. De campagne reikt slechts *mogelijkheden* aan. Zo kan een gemeente ervoor kiezen om het eigen beleid langs de Global Goals te leggen – hetgeen feitelijk al is gebeurd aan de hand van deze notitie – en is het mogelijk om periodiek een meting te doen van de voortgang op één of meerdere doelen: de VNG is momenteel bezig met de ontwikkeling van SDG-indicatoren. Een andere mogelijkheid is de aanstelling van een YoungChallenger, een jonge ambtenaar die dwars door de organisatie heen fungeert als aanjager van de Global Goals.

Legio mogelijkheden dus om de Global Goals als gemeente Venlo uit te dragen. In de kern gaat het om bewustwording en om het loskrijgen van energie binnen de organisatie en onder inwoners en ondernemers in de gemeente. Deels is hier overigens al sprake van: 'FAIR Venlo' is een particuliere organisatie voor duurzaamheid, maatschappelijk verantwoord ondernemen en wereldburgerschap in Venlo. Eén van de initiatieven van FAIR Venlo is het Global Goals Platform Venlo (GGPV). Dit platform ziet voor zichzelf een rol met betrekking tot bewustwording, het delen van informatie en in het bij elkaar brengen van partijen. Inmiddels hebben zich enkele partijen gecommitteerd aan dit platform, waaronder Fontys Venlo, Benders, SLV Verlichting, de Wereldwinkel, Het Beleg, de Jongerenkerk en Amnesty Venlo. De verwachting is dat meer Venlose partijen zullen aanhaken in de komende periode. FAIR Venlo heeft de gemeente Venlo uitgenodigd om partner te worden bij dit platform.

Advies hoe om te gaan met Global Goals binnen de gemeente Venlo

De zes inhoudelijke programma's van de gemeente Venlo vertonen zagezegd al veel raakvlakken met de Global Goals. Aansluiting bij deze internationale beweging past daarom bij de bestaande doelstellingen van Venlo. Voorgesteld wordt om als gemeente Venlo de Global Goals-doelstellingen langs drie lijnen een formele plek te geven:

1. Aansluiten bij de Gemeenten4GlobalGoals-campagne van de VNG;
2. Aansluiten bij het Global Goals Platform Venlo (GGPV); en
3. Global Goals als programmaoverstijgend dossier ambtelijk onderbrengen bij de programmaondersteuning.

Notitie

Gemeenten4GlobalGoals

Aanmelden bij Gemeenten4GlobalGoals geschiedt door invulling van een [contactformulier](#) en impliceert dat de gemeente de visie en leidende principes van de campagne onderschrijft. Het contactformulier houdt eigenlijk niet meer in dan een ambtelijke kennisgeving aan de VNG dat de gemeente Venlo de Global Goals als organisatie omarmt; deelname aan losse initiatieven vanuit de Gemeenten4GlobalGoals-campagne is facultatief.

Global Goals Platform Venlo

Door als gemeente aan te sluiten bij het platform, treedt Venlo toe tot deze informele netwerkorganisatie die zich als doel heeft gesteld om in Venlo de dialoog over de Global Goals op gang te brengen.

Ambtelijk eigenaarschap

Willen de Global Goals goed 'landen' in de organisatie, dan is het van belang om het ambtelijk eigenaarschap goed te borgen. Aan de hand van de raakvlakkenanalyse, is in kaart gebracht op welke wijze en in welke mate de Global Goals overeenkomen of raakvlakken vertonen met de programma's van de gemeente Venlo. De conclusie luidt dat alle programma's overlap vertonen met de Global Goals en dat er ook tussen de programma's onderlinge verbindingen gelegd kunnen worden.

Om deze reden wordt voorgesteld om de Global Goals ambtelijk onder te brengen bij de programmaondersteuning. De programmaondersteuners zijn immers aangehaakt bij de overleggen met de programmamanagers en weten zodoende ook wat er binnen de verschillende programma's speelt. Zodoende kan de programmaondersteuning op het gebied van de Global Goals een monitor- en adviesfunctie vervullen richting collega's in de lijn en programmaoverstijgende verbindingen aanjagen.

Er is bewust voor gekozen om de verdere implementatie niet op detailniveau vast te leggen. Deze notitie moet dan ook vooral worden beschouwd als opmaat naar de verdere doorontwikkeling van de Global Goals. Om het gesprek over de Global Goals namelijk te kunnen voeren binnen de hele organisatie is eerst vereist dat er aan de top van de organisatie (directie, college en programmamanagement) richting gegeven wordt aan de Global Goals-ambities. Met de programmaondersteuners als ambtelijk eigenaar kan vervolgens het gesprek met de organisatie worden aangegaan over de verdere doorontwikkeling van de Global Goals binnen de gemeente Venlo.